

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0158

Podnikání žen ve venkovských a ostrovních oblastech a v nejvzdálenějších regionech

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 30. dubna 2026 o podnikání žen ve venkovských a ostrovních oblastech a v nejvzdálenějších regionech (2024/2124(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 8 a 349 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání¹,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 ze dne 10. května 2023, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování²,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU³ („směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem“),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“ (COM(2020)0152),

¹ Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj>.

² Úř. věst. L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj>.

³ Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj>.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. března 2025 nazvané „Plán pro práva žen“ (COM(2025)0097),
- s ohledem na strategii Evropského investičního fondu (EIF) a skupiny Evropské investiční banky (EIB) pro rovnost žen a mužů a posílení hospodářského postavení žen,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky⁴,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. června 2021 nazvané „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ (COM(2021)0345),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. května 2022 nazvané „Lidé na prvním místě, zajištění udržitelného růstu podporujícího začlenění, využívání potenciálu nejvzdálenějších regionů EU“ (COM(2022)0198),
- s ohledem na Program pro vedoucí postavení žen Evropského inovačního a technologického institutu a Evropské rady pro inovace,
- s ohledem na plány Evropského výzkumného prostoru ohledně genderové rovnosti,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. května 2022 o dosažení ekonomické nezávislosti žen prostřednictvím podnikání a samostatné výdělečné činnosti⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. září 2021 o posílení partnerství s nejvzdálenějšími regiony Unie⁶,
- s ohledem na Úmluvu OSN o mořském právu,
- s ohledem na článek 174 Smlouvy o fungování EU,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. června 2022 o ostrovech EU a politice soudržnosti: současná situace a budoucí výzvy⁷,

⁴ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>.

⁵ Úř. věst. C 465, 6.12.2022, s. 54.

⁶ Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 18.

⁷ Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 48.

- s ohledem na doporučení Rady ze dne 8. prosince 2022 o předškolním vzdělávání a péči: barcelonské cíle pro rok 2030⁸,
 - s ohledem na deklaraci OSN o právech drobných zemědělců a dalších osob pracujících ve venkovských oblastech ze dne 28. září 2018,
 - s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 10/2021 ze dne 26. května 2021 s názvem „Začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do rozpočtu EU: čas změnit slova v činy“,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A10-0058/2026),
- A. vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských a ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech hrají klíčovou úlohu v dynamice místních ekonomik, životaschopnosti zemědělského odvětví a zachování kulturního dědictví a představují základní pilíř územní soudržnosti, sociální udržitelnosti a hospodářské odolnosti ve venkovských oblastech; vzhledem k tomu, že navzdory tomuto nepostradatelnému příspěvku se i nadále potýkají s právními, finančními, kulturními a infrastrukturními překážkami, které omezují podnikání žen a plné dosažení jejich ekonomické nezávislosti; vzhledem k tomu, že v mnoha členských státech jsou ženy ve venkovských oblastech neúměrně postiženy nedostatečným přístupem k cenově dostupné péči o děti, odpovídajícím dopravním spojením, digitální infrastruktuře a podpůrným systémům zohledňujícím rovnost žen a mužů a příležitostem k trávení volného času, což omezuje možnost plně se zapojit do trhu práce a přispívá ke špatnému duševnímu zdraví; vzhledem k tomu, že velká část práce žen ve venkovských oblastech je i nadále neformální, neplacená a často neuznaná v oficiálních statistikách, což posiluje neviditelnost jejich přínosu k hospodářskému a sociálnímu rozvoji; vzhledem k tomu, že venkovské oblasti jsou nedílnou součástí evropského způsobu života a odrážejí jedinečnou rovnováhu mezi tradičním dědictvím a pokrokem, jehož kontinuita závisí na uznání a účinném začlenění žen do procesů rozvoje venkova; vzhledem k tomu, že přibližně 30 % obyvatel EU žije ve venkovských oblastech, které představují přibližně 83 % celkového území EU; a také vzhledem k tomu, že tyto regiony mají zásadní význam pro hospodářskou stabilitu, sociální soudržnost a konkurenceschopnost EU⁹;
- B. vzhledem k tomu, že EU má odpovědnost za to, aby při provádění všech svých činností prosazovala rovnost žen a mužů v souladu se

⁸ Úř. věst. C 484, 20.12.2022, s. 1.

⁹ Podle modelování na úrovni LAU (místní správní jednotka) z roku 2018 podle demografických údajů SVS Eurostatu, Atlas demografie.

Smlouvami; vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní hodnotou EU, základním právem a klíčovou zásadou evropského pilíře sociálních práv, jak je zakotveno v článku 2 Smlouvy o Evropské unii; vzhledem k tomu, že článek 8 Smlouvy o fungování EU stanoví zásadu zohledňování genderové rovnosti, podle níž musí být hledisko rovnosti žen a mužů začleněno do všech politik a programů; vzhledem k tomu, že žádný členský stát dosud nedosáhl plné rovnosti žen a mužů a pokrok zůstává pomalý, přičemž členské státy dosáhly v indexu rovnosti žen a mužů EU za rok 2019 v průměru 67,4 bodu ze 100, což od roku 2005 představuje zlepšení pouze o 5,4 bodu;

- C. vzhledem k tomu, že hospodářský blahobyt a úspěch žen nelze oddělit od dodržování základních práv, včetně práva na život bez genderově podmíněného násilí a práva na tělesnou autonomii prostřednictvím přístupu k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům, včetně přístupu k bezpečné a legální interrupční péči v celé EU; vzhledem k tomu, že zajištění bezpečného a ohleduplného pracovního prostředí bez obtěžování a genderových stereotypů posiluje kariérní příležitosti žen a podporuje kulturu vzájemného respektu, odpovědnosti a důstojnosti; vzhledem k tomu, že v důsledku toho ekonomická nezávislost žen významně přispívá k jejich bezpečnosti a ochraně před genderově podmíněným a domácím násilím;
- D. vzhledem k tomu, že rozdíl v zaměstnanosti mezi muži a ženami ve venkovských oblastech je řádově 13 procentních bodů (ve srovnání s 10 procentními body ve městech) a v některých členských státech přesahuje 20, přičemž podle údajů Eurostatu dosahovala účast žen na pracovní síle v roce 2022 jen 31,6 %; vzhledem k tomu, že ekonomické ztráty způsobené rozdíly v zaměstnanosti žen a mužů dosahují přibližně 370 miliard EUR ročně, zatímco zlepšení rovnosti žen a mužů by mohlo do roku 2050 zvýšit HDP EU až o 3,15 bilionu EUR;
- E. vzhledem k tomu, že pro venkovské, ostrovní, horské a nejvzdálenější regiony představuje zvláštní výzvu demografický pokles, jenž je zároveň výzvou i příležitostí, pokud jde o zvýšení atraktivity podnikání, umožnění zakládání podniků a budování udržitelného života v těchto oblastech, neboť emigrace mladých lidí a žen při hledání lepších příležitostí podkopává generační obměnu, vitalitu komunit a dlouhodobý hospodářský rozvoj; vzhledem k tomu, že v EU počet relativně mladých žen opouštějících venkovské oblasti obvykle převyšuje počet relativně mladých mužů, což může být mimo jiné důsledkem překážek, jako je izolace a omezená škála příležitostí v oblasti vzdělávání a zaměstnání, a vzhledem k tomu, že tyto demografické trendy mohou bránit sociálně-ekonomickému rozvoji některých venkovských oblastí;

- F. vzhledem k tomu, že zemědělkyně nadále čelí nerovnostem, zejména pokud jde o přístup k půdě, odborné přípravě a financování; vzhledem k tomu, že statistiky ukazují, že ženy podnikatelky čelí při získávání finančních prostředků a kapitálu větším potížím než muži; vzhledem k tomu, že ačkoli ženy tvoří 30 % podnikatelů v EU, pouze 2 % z nich obdrží dostupné nebankovní financování; vzhledem k tomu, že se zdá, že se tento údaj v důsledku pandemie snížil na 1 %¹⁰; vzhledem k tomu, že údaje ukazují, že podnikatelky vytvářejí vyšší příjmy, přestože dostávají nižší finanční podporu¹¹; vzhledem k tomu, že účinnými nástroji na podporu podnikání mohou být cílená praktická podpora, například mikroúvěry, mentorství a zjednodušení administrativy;
- G. vzhledem k tomu, že se ženy v pohraničních, horských, nejvzdálenějších a odlehlých regionech se potýkají s násobnými problémy a překážkami z důvodu izolace, stárnutí populace a omezených služeb; vzhledem k tomu, že míra zaměstnanosti žen v nejvzdálenějších regionech je soustavně pod průměrem EU, přičemž největší rozdíl činil 38,5procentního bodu v roce 2020; vzhledem k tomu, že v některých nejvzdálenějších regionech je rovněž velmi vysoká nezaměstnanost mladých lidí¹²;
- H. vzhledem k tomu, že ženy žijící v ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech čelí dalším obtížím a specifickým překážkám vyplývajícím ze zeměpisné izolace, nízké hustoty obyvatelstva, demografického stárnutí a nedostatku základních veřejných a soukromých služeb, což jsou faktory, které prohlubují socioekonomické rozdíly a omezují přístup k zaměstnání, odborné přípravě a podnikatelským příležitostem; vzhledem k tomu, že podpora účasti žen na digitálním a inovativním podnikání posiluje hospodářský rozvoj a konkurenceschopnost; vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských oblastech východních příhraničních regionů jsou dále konfrontovány s důsledky války na Ukrajině, včetně bezpečnostních hrozeb, přerušení dodavatelského řetězce a hybridních rizik, což brání podnikání a přístupu ke službám a finančním prostředkům; vzhledem k tomu, že řešení těchto kombinovaných výzev vyžaduje cílené a diferencované evropské veřejné politiky v souladu s článkem 349 Smlouvy o fungování EU, jakož i zvláštní opatření odrážející specifickou zranitelnost

¹⁰ Evropská komise a EIB, *Funding women entrepreneurs. How to empower growth, (Financování podnikatelek: Jak posílit růst)*, červen 2020,

¹¹ Women in VC, Experior Venture Fund and Unconventional Ventures, *Funding in the CEE Region Through the Lens of Gender Diversity and Positive Impact*, 2021, <https://ceereport2021experiorvc.unconventional.vc/>.

¹² Pracovní dokument útvarů Komise nazvaný *Outermost regions at a glance – assets, challenges and opportunities (Nejvzdálenější regiony v kostce – aktiva, výzvy a příležitosti)* (SWD(2022)0133).

příhraničních regionů s cílem zajistit plné hospodářské, sociální a politické začlenění žen na těchto územích;

- I. vzhledem k tomu, že ženy žijící v horských regionech Evropy často čelí specifickým výzvám, které omezují jejich podnikatelský potenciál, včetně náročných dopravních spojení a omezeného přístupu k digitální infrastruktuře, službám péče o děti, možnostem odborné přípravy a finanční podpoře; vzhledem k tomu, že ženy v horských oblastech Evropy by měly být podporovány nejen jako zaměstnankyně či podnikatelky, ale také jako spoluvlastnice a osoby s rozhodovací pravomocí v místních hospodářských subjektech; vzhledem k tomu, že vytvoření zvláštních účelových jednotek a družstevních vlastnických struktur může ženám umožnit, aby společně vlastnily, řídily a využívaly komunitní podniky; vzhledem k tomu, že tyto modely, jak ukazují četné iniciativy soukromého sektoru, podporují inkluzivní správu věcí veřejných, posilují hospodářskou nezávislost a pomáhají zachovat hodnotu v horských oblastech, čímž podporují kolektivní podnikání, sdílenou odpovědnost a udržitelný regionální rozvoj u žen a dívek;
- J. vzhledem k tomu, že ženy tvoří 52 % evropské populace a 34,4 % osob samostatně výdělečně činných v EU a pouze 30 % začínajících podniků zakládají ženy¹³, což svědčí jak o jejich rostoucí účasti, tak o nevyužitém potenciálu pro podnikání žen; vzhledem k tomu, že ženy v podnikání nejen vytvářejí hospodářský růst a zaměstnanost, ale také podporují udržitelnější a inkluzivnější obchodní modely, dosahují lepších výsledků v oblasti environmentálních a sociálních ukazatelů a ukazatelů správy a řízení společností a je u nich větší pravděpodobnost, že svým pracovníkům nabídnou příležitosti k odborné přípravě (EIB, 2021); vzhledem k tomu, že různé rozhodovací skupiny dosahují lepších, inkluzivnějších a udržitelnějších výsledků;
- K. vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských oblastech jsou často neúměrně zranitelné vůči sexuálnímu násilí v době války, invaze a konfliktu v důsledku izolace, omezeného přístupu k ochranným službám a slabší bezpečnostní infrastruktury;
- L. vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských oblastech jsou často nedostatečně zastoupeny v rozhodovacích procesech a řídicích subjektech, jako jsou zemědělská družstva, sociální partneři a orgány místní samosprávy¹⁴; vzhledem k tomu, že ženy ve vedoucích

¹³ Global Entrepreneurship Monitor, special report, Women's Entrepreneurship 2020/21: Thriving Through Crisis, Londýn, 2021.

¹⁴ Ústav pro evropskou environmentální politiku, What is the link between gender equality and agriculture sustainability? (Jaká je souvislost mezi genderovou rovností a udržitelností zemědělství?), září 2021.

a rozhodovacích pozicích slouží jako klíčové vzory pro příští generaci;

- M. vzhledem k tomu, že přístup ke spolehlivým, srovnatelným údajům rozčleněným podle pohlaví a území je základní podmínkou pro přesné pochopení situace žen ve venkovských oblastech, a tudíž pro navrhování, provádění a hodnocení účinných veřejných politik, které odpovídajícím způsobem řeší potřeby žen a pomáhají snižovat nerovnosti, neboť plné začlenění žen do zemědělství a hospodářského života přispívá k dosažení cílů EU v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti, rovnosti žen a mužů a udržitelného rozvoje;
- N. vzhledem k tomu, že tzv. tradiční genderové role a stereotypy stále ovlivňují dělbu práce v domácnosti i ve společnosti; vzhledem k tomu, že sladění profesního života, zejména podnikání, s rodinným životem je i nadále obtížné a představuje i nadále významnou výzvu, zejména pro ženy; vzhledem k tomu, že tento problém je obzvláště akutní ve venkovských, horských a ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech, kde je dostupnost veřejných služeb, zejména vzdělávání, zdravotní péče, mobility a péče o děti, omezená; vzhledem k tomu, že tato nedostatečná infrastruktura a chybějící podpůrné mechanismy oslabují rovné příležitosti, vytvářejí překážky pro ženy, aby mohly plně rozvíjet svůj podnikatelský potenciál, omezují plnou účast žen na trhu práce a prohlubují rozdíly mezi městskými a venkovskými oblastmi; vzhledem k tomu, že ženy rozvíjející malé podniky ve venkovských oblastech pomáhají snižovat vyhlazování vesnic; vzhledem k tomu, že podnikání žen by mělo být podporováno prostřednictvím meziodvětvových a holistických opatření, která zajistí jejich rovnou účast na trhu práce, odstraní rozdíly v odměňování žen a mužů a budou bojovat proti diskriminaci na základě pohlaví na trzích práce a obecněji za vymýcení genderových stereotypů, obtěžování a diskriminace ve světě práce i mimo něj; vzhledem k tomu, že rozdíly v přístupu k sociální ochraně pro samostatně výdělečně činné ženy a vypomáhající manželky, včetně důchodů, nemocenské a rodinné dovolené, prohlubují rozdíly v odměňování a důchodech žen a mužů a odrazují od podnikání; vzhledem k tomu, že neplacenou pečovatelskou a domácí práci většinou vykonávají ženy, což má dopad na zaměstnanost a kariérní růst a zvyšuje rozdíly v odměňování a důchodech žen a mužů; vzhledem k tomu, že nerovnoměrné rozdělení a nedostatečné oceňování péče a práce v domácnosti spolu s diskriminací a genderovými stereotypy nadále omezuje čas a mobilitu žen a jejich přístup k sociálním právům a příležitostem ve venkovských oblastech a vzdálených regionech, což vede ke ztrátě podnikatelského potenciálu a horší rovnováze mezi pracovním a soukromým životem;
- O. vzhledem k tomu, že všechny formy genderově podmíněného násilí, včetně domácího a sexuálního násilí, psychického, ekonomického a online zneužívání a pronásledování, představují porušení lidských práv, včetně práva na tělesnou autonomii a integritu a práva na život

bez diskriminace; vzhledem k tomu, že ženy a dívky žijící ve venkovských a odlehlých oblastech čelí dalším překážkám v přístupu ke spravedlnosti, ochraně, podpůrným službám a zdravotní péči v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, pokud zažívají genderově podmíněné násilí, a to kvůli faktorům, jako je zeměpisná izolace, nedostatečná infrastruktura, omezený přístup ke specializovaným službám, digitální propast či sociální stigma; vzhledem k tomu, že tyto překážky často vedou k nedostatečnému oznamování, zvýšené zranitelnosti, nedostatečnému přístupu k podpůrným službám a beztrestnosti pachatelů; vzhledem k tomu, že brání plnému zapojení žen do společenského, hospodářského a politického života ve venkovských oblastech kvůli nedostatku ochranných sítí a specializovaných služeb v kombinaci s přetrvávající vahou tradičních genderových rolí a zvyšují zranitelnost žen, udržují situace vyloučení a omezují jejich schopnost uplatňovat základní práva; vzhledem k tomu, že odstranění těchto překážek je základní podmínkou pro podporu rovnosti žen a mužů, posílení sociální soudržnosti a harmonický rozvoj venkovských oblastí; vzhledem k tomu, že mladé ženy ve venkovských oblastech čelí vyšší míře násilí než jejich městské protějšky a že podle studie Světové zdravotnické organizace se každá třetí žena na světě setkala s fyzickým nebo sexuálním násilím, kdy mladé ženy ve venkovském prostředí jsou tímto jevem neúměrně zatíženy;

- P. vzhledem k tomu, že ve venkovských oblastech přetrvávají značné rozdíly mezi muži a ženami, pokud jde o zaměstnanost, které činí přibližně 13 % (oproti 10 % v městských oblastech); vzhledem k tomu, že v některých členských státech tyto rozdíly přesahují 20 procentních bodů; vzhledem k tomu, že tyto rozdíly zůstávají na úrovni EU od roku 2012 relativně stabilní; vzhledem k tomu, že ve více než polovině členských států jsou genderové nerovnosti výraznější ve venkovských oblastech než ve městech; vzhledem k tomu, že mnoho žen se rovněž nachází v situaci větší zranitelnosti v důsledku nejistých pracovních podmínek, jako je sezónní práce, nebo v jiných případech vykonáváním „neviditelných“ neplacených úloh v rodinných zemědělských podnicích jako vypomáhající manželky, což často vede k nedostatečnému přístupu k sociální ochraně nebo dávkám v mateřství; vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských a znevýhodněných regionech se častěji zapojují do podnikání a samostatné výdělečné činnosti než ženy v městských a hospodářsky prosperujících regionech; vzhledem k tomu, že samostatná výdělečná činnost může být formou práce přispívající k vytváření pracovních míst a snížení míry nezaměstnanosti žen, ale vyžaduje zavedení odpovídající sociální ochrany; vzhledem k tomu, že ve venkovských oblastech dosahuje podíl žen zabývajících se samostatnou výdělečnou činností 38 %; vzhledem k tomu, že ženy jsou nadměrně zastoupeny v nejistých typech samostatné výdělečné činnosti; vzhledem k tomu, že ženy jsou zároveň klíčovou hnací silou hospodářské prosperity a sociálního začlenění ve venkovských

oblastech, zejména prostřednictvím podnikání, jehož podpora je strategickou prioritou pro udržitelný rozvoj EU;

- Q. vzhledem k tomu, že podnikání vyžaduje znalosti a dovednosti; vzhledem k tomu, že ženy na venkově čelí více překážkám v přístupu ke vzdělání než muži; vzhledem k tomu, že v EU byl podíl obyvatel venkova s alespoň základními digitálními dovednostmi v roce 2019 o 14 % nižší tomu bylo u obyvatel měst (48 % oproti 62 %); vzhledem k tomu, že digitální začleňování je nezbytným předpokladem pro to, aby ženy a dívky měly přístup ke kvalitnímu vzdělávání a odborné přípravě i k trhu práce, například prostřednictvím diverzifikace zemědělských činností, práce na dálku, inovací a pracovních příležitostí, ať už na pracovišti, nebo na dálku, a aby mohly těžit z dynamiky technologických a podnikatelských inovací; vzhledem k tomu, že podpora plného přístupu žen ke všem úrovním vzdělávání, mimo jiné k přírodním vědám, technologiím, inženýrství, umění a matematice (STEAM) a finančnímu vzdělávání, má zásadní význam, neboť jak dokládá zpráva Maria Draghiho o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti zveřejněná v září 2024, existuje dvakrát více mužských absolventů přírodovědných, technických, inženýrských a matematických oborů (STEM), přičemž rozdíly se dále prohlubují při volbě povolání po ukončení školní docházky, kdy v povoláních v oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT) pracuje téměř čtyřikrát více mužů než žen, a vzdělávání tak může hrát klíčovou úlohu při odstraňování genderových rozdílů, diverzifikaci odborných dovedností a posilování hospodářské a sociální konkurenceschopnosti venkovských oblastí; vzhledem k tomu, že digitální integrace žen přispívá k jejich hospodářské autonomii, územní soudržnosti a modernizaci zemědělského odvětví a podnikatelské struktury;
- R. vzhledem k tomu, že vzdělávání je klíčovým nástrojem na podporu ekonomické nezávislosti žen, odstranění rozdílů v odměňování žen a mužů a řešení diskriminace na základě pohlaví na trzích práce; vzhledem k tomu, že je naléhavě nutné zajistit komplexní a věkově přiměřené vzdělávání týkající se sexuality a vztahů v celé EU, které je zásadním prostředkem k boji proti genderovým stereotypům a k podpoře rovnosti od raného věku; vzhledem k tomu, že ačkoli jsou ženy v průměru vzdělanější než muži, jsou stále nedostatečně zastoupeny v profesích STEAM a často tato odvětví opouštějí kvůli přetrvávající diskriminaci a stereotypům; vzhledem k tomu, že je třeba zvýšit investice EU do vzdělávání a programů prohlubování dovedností a změny kvalifikace s cílem vytvořit rovné podmínky v oblastech STEAM a zajistit, aby nově vznikající odvětví, jako je umělá inteligence, nereprodukovala stávající genderové předsudky; vzhledem k tomu, že důležité jsou mentorské programy, podnikatelská centra vedená ženami a podpora nevládních organizací, které usilují o posílení postavení žen v oborech STEAM; vzhledem k tomu, že začleňování hlediska rovnosti žen a mužů je důležité ve všech politikách a aspektech rozpočtu EU, včetně

odpovídajícího financování osvětových kampaní na úrovni EU o dostupných programech a možnostech financování;

- S. vzhledem k tomu, že počet žen v zemědělství v posledních letech pomalu roste; vzhledem k tomu, že pouze 30 % zemědělských podniků v celé EU je řízeno ženami, a vzhledem k tomu, že tyto podniky jsou zpravidla menší než ty, které řídí muži, mají nižší příjmy a horší přístup k finanční podpoře; vzhledem k tomu, že se za tímto číslem skrývají značné rozdíly v zastoupení žen v zemědělství v jednotlivých členských státech; vzhledem k tomu, že ženy se často dělí se svými partnery o povinnosti spojené s řízením zemědělských podniků, aniž by měly prospěch z příslušného statusu nebo sociální ochrany spojené s touto prací;
- T. vzhledem k tomu, že ženy, přinejmenším na úrovni vedení nebo řízení zemědělských podniků, dostávají z obou pilířů společné zemědělské politiky (SZP) poměrně menší podporu než muži; vzhledem k tomu, že důvodem je skutečnost, že ženy obvykle řídí menší zemědělské podniky, vlastní méně půdy a mají menší přístup k formálnímu a specializovanému vzdělání¹⁵; vzhledem k tomu, že ženy čelí v přístupu k půdě větším překážkám než muži, neboť ve venkovských oblastech je stále rozšířen model přechodu majetku „z otce na syna“; vzhledem k tomu, že menší průměrná velikost zemědělských podniků vlastněných ženami a skutečnost, že obecně uplatňují ekologičtější a diverzifikovanější modely produkce, jim také ztěžuje přístup k bankovním úvěrům¹⁶; vzhledem k tomu, že díky těmto vlastnostem jsou však jejich zemědělské podniky odolnější vůči klimatickým a tržním výkyvům a snáze se předávají;
- U. vzhledem k tomu, že pro ženy se zdravotním postižením může být obtížnější zahájit vlastní podnikání; vzhledem k tomu, že není dostatečně podporováno podnikání starších žen, přestože by měly být považovány za nositelky cenného a nevyužitého potenciálu pro hospodářský růst, zejména ve venkovských oblastech, kde populace stárne rychleji než ve městech; vzhledem k tomu, že podpora podnikání mezi migrantkami může nabídnout velké příležitosti pro jejich začlenění na trh práce a posílit jejich ekonomickou nezávislost a postavení;
- V. vzhledem k tomu, že zemědělství hraje ve venkovských oblastech klíčovou úlohu, pokud jde o zachování přírodních zdrojů, zajištění

¹⁵ Casares Guillen, B., „Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe (Ženy v rozvoji venkova: začlenění genderového rozměru do politik pro venkovské oblasti v Evropě), Evropská evaluační společnost, Rotterdam, 2021.

¹⁶ Camille Tourtelier, Monica Gorman, Saoirse Tracy, Influence of gender on the development of sustainable agriculture in France (Vliv genderu na rozvoj udržitelného zemědělství ve Francii), Journal of Rural Studies, 2023.

potravinové bezpečnosti, podporu hospodářského rozvoje a rozvoje zaměstnanosti a podporu komunit; vzhledem k tomu, že aktivní zapojení žen v celém potravinovém hodnotovém řetězci – od produkce po zpracování, distribuci a inovace – je jedním z klíčových faktorů konkurenceschopnosti, kvality a udržitelnosti tohoto odvětví;

- W. vzhledem k tomu, že počet žen, které vlastní zemědělské podniky, se v celé EU zvyšuje, ale přesto i nadále zůstávají v menšině; vzhledem k tomu, že v roce 2020 bylo mezi vlastníky zemědělských podniků v EU pouze 31,6 % žen¹⁷, které obhospodařovaly průměrně pouze 12 % využívané zemědělské půdy; vzhledem k tomu, že zemědělské podniky řízené ženami bývají obvykle menší než podniky řízené muži, mají nižší příjmy a omezenější přístup k finanční podpoře; vzhledem k tomu, že se za těmito statistickými údaji skrývají značné rozdíly v zastoupení žen v zemědělství v jednotlivých členských státech;
- X. vzhledem k tomu, že většina žen pracujících v zemědělství nebo v zemědělsko-potravinářském odvětví je zaměstnávána na nestandardní smlouvy nebo smlouvy na částečný úvazek; vzhledem k tomu, že zemědělci mladší 40 let obhospodařují pouze 12 % všech zemědělských podniků v EU a z nich pouze 3 % tvoří mladé ženy;
- Y. vzhledem k tomu, že ve venkovských oblastech, kde jsou místní tradice a úzce propojené komunity často základním kamenem společnosti, pomůže vybavení mladých lidí – zejména dívek – praktickými dovednostmi zaměřenými na budoucnost zajistit, aby mohli prosperovat a přenášet sílu svého dědictví do digitálního věku; vzhledem k tomu, že právní uznání a sociální zabezpečení žen v zemědělství, tradičních řemeslech a tvůrčích odvětvích přispívá k místní ekonomické odolnosti a rozvoji, zachování kultury a generační obměně; vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských oblastech často pobírají nižší mzdu než muži a že zajištění stejné odměny za stejnou práci je zásadní pro to, aby se zvýšila atraktivita podnikání a umožnilo zakládání podniků i udržitelný život ve venkovských oblastech;
- Z. vzhledem k tomu, že venkovské ženy často stojí v popředí při propojování místního dědictví s podnikáním, a to od řemeslných konzerváren až po čerstvé občerstvení a inovativní potravinářské výrobky, čímž vytvářejí silné a udržitelné podniky, které živí jejich komunity a uchovávají místní kulturu potravin pro budoucí generace;
- AA. vzhledem k tomu, že program LEADER, který zapojuje místní zúčastněné strany do tvorby a realizace strategií, rozhodování a přidělování zdrojů pro rozvoj jejich venkovských oblastí, je zvláště účinným nástrojem na podporu žen ve vedoucích pozicích a podnikatelek na venkově;

¹⁷ Eurostat, „Farmers and the agricultural labour force – statistics (Zemědělci a zemědělské pracovní síly – statistické údaje)“.

- AB. vzhledem k tomu, že podpora účasti žen na digitálním a inovativním podnikání posiluje hospodářský rozvoj a konkurenceschopnost, zejména v ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech, neboť pomáhá překonávat překážky způsobené zeměpisnou izolací;
- AC. vzhledem k tomu, že posílení postavení žen v evropském zemědělství a venkovské ekonomice je zásadní nejen pro dosažení rovnosti žen a mužů, ale také pro podporu udržitelného rozvoje venkova v souladu s cílem udržitelného rozvoje OSN č. 5 o genderové rovnosti;
- AD. vzhledem k tomu, že ženy na venkově hrají zásadní úlohu při zachovávaní a obohacování klasického a tradičního odívání;
- AE. vzhledem k tomu, že ženy v EU v současné době dostávají pouze 1–2 % financování rizikového kapitálu, což ukazuje na to, že je třeba posílit financování zohledňující genderové aspekty a zajistit rovný přístup k investičním příležitostem;
- AF. vzhledem k tomu, že pro rozvoj politik v oblasti podnikání na venkově, které účinně řeší specifické potřeby žen, jsou nezbytné údaje členěné podle pohlaví a konzultace se zúčastněnými stranami; vzhledem k tomu, že v zájmu řešení specifických výzev, jimž čelí ženy v zemědělství, musí Komise a členské státy lépe zohledňovat dopad zemědělských politik na ženy;

Posílení postavení podnikatelek

1. zdůrazňuje, že podnikatelky, včetně podnikatelek z odlehklých a nejvzdálenějších regionů, jsou klíčovou hnací silou inovací, soudržnosti a konkurenceschopnosti ve venkovských, ostrovních a nejvzdálenějších regionech; vyzývá k lepšímu přístupu k veškerému financování, a zejména financování inovací, specifickým podpůrným programům pro malé a střední podniky a příležitostí v rámci zelené a digitální ekonomiky s cílem zajistit, aby se podnikatelky mohly plně zapojit do rozvíjejících se trhů; vyzývá k rozšíření přístupu k soukromým investicím a k podpoře příležitostí na volném trhu; zdůrazňuje, že podnikatelky musí plně těžit ze strategického plánu EU „Kompas konkurenceschopnosti“, jehož cílem je obnovit dynamiku Evropy a urychlit její hospodářský růst vytvořením příznivého prostředí pro mladé inovativní startupy, podporou vedoucího postavení v průmyslových odvětvích s vysokým růstem založených na průlomových technologiích a podporou šíření technologií v rámci zavedených společností a malých a středních podniků; za tímto účelem naléhavě vyzývá k tomu, aby se politika EU více zaměřovala na přijímání průřezového a integrovaného přístupu k realitě a výzvám nejvzdálenějších regionů ve všech evropských veřejných politikách, kde je to vhodné; trvá na tom, že každý člověk v Evropě by měl mít právo a příležitost vybudovat si plnohodnotný život ve svém domovském regionu – tedy právo zůstat;

2. zdůrazňuje, že genderová rovnost má zásadní význam pro splnění agendy EU v oblasti hospodářské konkurenceschopnosti a prosperity, neboť plná a rovná účast žen na trhu práce, podnikatelském trhu a v inovačním systému zvyšuje produktivitu a podporuje inkluzivní a udržitelný růst, což celkově posiluje globální konkurenceschopnost EU; zdůrazňuje, že nedostatek přístupných a cenově dostupných služeb péče o děti zůstává jednou z hlavních překážek bránících plné účasti žen na podnikání a zaměstnanosti ve venkovských, odlehlých a ostrovních oblastech; vyzývá členské státy, aby v programech financovaných z Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) upřednostňovaly investice do předškolního vzdělávání a péče; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily mechanismy na podporu podnikání žen ve venkovských oblastech, zejména usnadněním přístupu k úvěrům, inovacím a vhodným finančním nástrojům, a podpořily tak hospodářskou autonomii žen a diverzifikaci zemědělských činností;
3. vyzývá k rozvoji programů, které ženám zajistí přístup ke vzdělávání v oblastech, jako je digitalizace, finance a řízení podniků, a to i prostřednictvím tržně orientovaných iniciativ a partnerství soukromého sektoru; vyzývá k podpoře podnikání a inovací prostřednictvím strukturovaných mentorských sítí a platform vzájemného učení, zejména v oblastech, jako je digitalizace, finance a administrativa; dále zdůrazňuje význam iniciativ na zvyšování povědomí o dostupnosti a výhodách těchto sítí a platform mezi zemědělkyněmi, s cílem podpořit větší zapojení a posílení postavení žen pracujících v zemědělství; zdůrazňuje potenciální hodnotu podpory EU zaměřené na výsledky při zakládání místně orientovaných iniciativ, jako jsou mimo jiné podnikatelské sítě, které posilují podnikání žen a zapojování komunit ve venkovských oblastech, a při podněcování spolupráce se soukromým sektorem pro všechny venkovské občany, včetně žen; konstatuje, že podnikání vytváří pracovní místa a příjmy, a tím i přidanou hodnotu jak pro firmy, tak pro celou společnost; bere na vědomí úspěch projektů, které podporují mentorství a vzájemné učení mezi podnikatelkami; vyzývá Komisi, aby z těchto úspěšných iniciativ vycházela při navrhování a rozšiřování strukturovaných mentorských programů a programů vzájemného učení v celé EU s cílem zajistit, aby podnikatelky mohly plně využívat struktury pro sdílení znalostí a podporu; zdůrazňuje, že od rané fáze vzdělávání je důležité bojovat proti genderovým stereotypům, které stále omezují přístup žen k určitým hospodářským odvětvím a vedoucím pozicím, s cílem zajistit rovné příležitosti a posílit příspěvek žen k hospodářské a sociální dynamice venkovských a ostrovních oblastí a horských a nejvzdálenějších regionů;
4. zdůrazňuje význam rovné podpory podnikání žen prostřednictvím vyhrazené podpory a zdrojů, ať už v oblasti STEAM, IKT, sociální ekonomiky, dopravních služeb, řemesel, podniků souvisejících s péčí a dalších; zdůrazňuje, že je důležité podporovat mladé ženy ve

venkovských oblastech, které vstupují do tradičně mužských profesních oborů, uznat jejich rostoucí úspěch a větší otevřenost mnoha podniků k talentům a inovacím žen a zároveň pokračovat v prosazování inkluzivní a podpůrné kultury na pracovišti; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly programy mentorství a odborné přípravy pro podnikatelky se zvláštním zaměřením na matky vracející se na trh práce po mateřské nebo rodičovské dovolené a na rodiče malých dětí ve venkovských oblastech, aby byla účast v těchto programech možná i při plnění pečovatelských povinností a aby se snížila nepřiměřená zátěž, které ženy čelí;

5. vybízí Komisi a členské státy, aby vypracovaly programy na podporu podniků vedených ženami, včetně odborné přípravy v oblasti podnikání a řízení, místních podnikatelských sítí a sdílení odvětvových znalostí v klíčových odvětvích, se zvláštním důrazem na venkovské a ostrovní oblasti a nejvzdálenější regiony; vyzývá k posílení odborné přípravy v oblasti pravidel jednotného trhu EU, využívání platform elektronického obchodu a účasti na mezinárodních veletrzích; zdůrazňuje, že zlepšení přístupu podnikatelek na vývozní trhy zvýší konkurenceschopnost, odolnost a přidanou hodnotu venkovských ekonomik; konstatuje, že rozšířením přístupu k cenově dostupným internetovým službám, poskytováním individuálně uzpůsobených vzdělávacích programů, které staví na silných stránkách žen, a prosazováním politik podporujících rovné zapojení, mají ženy na venkově stále lepší předpoklady k překonávání překážek a přebírání aktivní vedoucí úlohy v digitální ekonomice;
6. podporuje vytváření sítí ženských družstev a sdružení v zemědělsko-potravinářském odvětví, které podporují udržitelné, oběhové obchodní modely s místní přidanou hodnotou, se zvláštním zaměřením na ekologické zemědělství, řemeslné zpracování a přímý prodej;
7. vítá závazek Komise zřídit platformu pro „ženy působící v zemědělství“, jež bude sloužit jako fórum pro diskusi a výměnu osvědčených postupů s cílem posílit účast a podporovat rovné příležitosti v zemědělsko-potravinářském odvětví; vyzývá Komisi, aby Parlamentu každý rok předkládala zprávu o činnosti a výsledcích této platformy; dále vyzývá Komisi, aby zajistila, že práce této platformy bude náležitě zohledňována při přípravě a rozvoji budoucích politických iniciativ v oblasti zemědělství a rozvoje venkova;
8. naléhavě vyzývá členské státy, aby prostřednictvím osvětových kampaní, a to i v tradičních a sociálních médiích, propagovaly a zviditelňovaly úspěšné příběhy podnikatelek ve venkovských a nejvzdálenějších regionech s cílem posílit jejich viditelnost, sebedůvěru a zapojení do komunity; v této souvislosti konstatuje, že je důležité rozvíjet finanční gramotnost, a to se zvláštním závěrem na ženy, neboť ve finančních znalostech existují mezi ženami a muži

rozdíly – v průzkumu finančních znalostí, který provedla Evropská komise v EU, získali muži v průměru o 18 procentních bodů více než ženy¹⁸; vyzývá k přijetí opatření zaměřených na zapojování žen v jejich komunitách s využitím místních přístupů a přístupů zdola nahoru, jakož i k podpoře, vedle dalších iniciativ, sítí pro posílení zapojení žen; vyzývá k cíleným kampaním, které by ukazovaly moderní obraz žen v zemědělství s cílem přilákat mladé ženy k podnikatelským aktivitám v tomto odvětví;

9. vyzývá Komisi, členské státy a Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE), aby ve spolupráci se sociálními partnery i nadále analyzovaly hlavní překážky bránící zaměstnanosti a podnikání žen, a to i v nejvzdálenějších, ostrovních a odlehlých regionech, a aby navrhovaly inspirující opatření k překonání těchto překážek bránících růstu a zaměstnanosti; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly podniky vedené ženami poskytováním právního a technického poradenství, výměnou osvědčených postupů, pomáháním podnikatelkám při překonávání izolace ve venkovských oblastech a posilováním jejich konkurenceschopnosti a zvyšováním podílu podnikatelek a OSVČ ve venkovských oblastech v rámci EU;
10. vyzývá členské státy, aby vycházely z analýz a zjištění institutu EIGE týkajících se podnikání a samostatné výdělečné činnosti žen ve všech členských státech a zajistily kvalitní a srovnatelné shromažďování údajů a jednotné metriky pro přístup k financování, míru přežití podniků, růst, odvětvové zastoupení a inovace, aby zveřejňovaly srovnávací roční přehledy výsledků na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni s cílem monitorovat pokrok, identifikovat zaostávající regiony (včetně odlehlých, ostrovních, nejvzdálenějších a venkovských oblastí) a podporovat transparentnost, určovat a rozšiřovat osvědčené postupy a úspěšné podnikatelské příběhy zdokumentované institutem EIGE – jako jsou mentorské sítě, inkluzivní investiční programy, podnikatelská centra pro ženy a partnerské sítě – a šířit je ve venkovských oblastech, navrhovat cílené finanční nástroje, systémy záruk a iniciativy v oblasti budování kapacit založené na překážkách zjištěných institutem EIGE (např. nedostatky sítí, předpojatost v rozhodnutích o financování, nedostatek vzorů) s cílem odstranit nedostatky v provádění a poskytnout vnitrostátním a regionálním orgánům technickou podporu a umožnit jim budování kapacit, aby docházelo k začleňování genderového hlediska do všech podnikatelských programů a byl zajištěn soulad s metodikou institutu EIGE, osvědčenými postupy a rámcem indexu rovnosti žen a mužů; vyzývá Komisi a členské státy, aby shromažďovaly údaje rozčleněné podle pohlaví s cílem zajistit komplexní přehled o socioekonomickém postavení žen na venkově a aby při navrhování, provádění a hodnocení politik a programů v oblasti rozvoje venkova

¹⁸ Evropská komise, „Monitoring the level of financial literacy in the EU“, Flash Eurobarometer 525, 2023.

zohledňovaly genderový rozměr; zdůrazňuje, že je důležité provádět posouzení dopadu koncepce takových návrhů, pokud jde o příspěvek k dosažení cílů týkajících se začleňování genderového hlediska ve venkovských oblastech; naléhavě vyzývá, aby byly do hodnocení programů EU zahrnovány údaje rozčleněné podle pohlaví s cílem zajistit, aby veřejné investice účinně podporovaly podnikání žen a přispívaly k odstraňování genderových rozdílů v přístupu k financování a hospodářským příležitostem;

11. podporuje strategii Komise pro unii úspor a investic a vytváření a rozšiřování inkluzivních finančních nástrojů, včetně investičního spořicího účtu s označením EU, který by zvyšoval a usnadňoval přístup k financování pro podniky v EU vedené ženami, a konstatuje, že součástí této strategie by mělo být začleňování genderového hlediska; za tímto účelem vítá zavedení označení „Finance Europe“ pro dlouhodobé investiční a spořicí produkty EU, které investují 70 % svých aktiv do evropských společností;
12. vyzývá Komisi, aby zavedla „fond pro ženy zakladatelky“, který by poskytoval cílenou finanční podporu a investiční příležitosti pro podniky vedené ženami; zdůrazňuje, že takový fond by rozšířil kapacitu EIF podporovat fondy soukromého a rizikového kapitálu a zároveň by přispěl k odstranění rozdílů ve financování žen a mužů a k dosažení konkurenceschopnosti v celé EU; vyzývá k přijetí opatření v souladu se směrnicí o zastoupení žen v řídicích a dozorčích orgánech¹⁹, která by řešila genderovou předpojatost v přístupu k financování, včetně evropské sítě investorů, kteří si jsou vědomi významu genderové vyváženosti, a specializovaných nástrojů a cílů (např. mikrofinancování, záruky a vlastní kapitál) přizpůsobených venkovským malým a středním podnikům vedeným ženami;
13. zdůrazňuje, že podnikatelky na venkově mají schopnost přeměnit místní nápady v přeshraniční úspěšné příklady v rámci EU; vítá pokrok v oblasti moderních digitálních nástrojů a svobodu pohybu a obchodu v rámci EU, které usnadňují podnikání žen na venkově a umožňují jim napojit se na nové trhy, přeshraničně spolupracovat a sdílet své autentické, místně vyráběné produkty a služby se zákazníky po celé Evropě; je si vědom toho, že zatímco mnohé lokální projekty tento celoevropský potenciál dostatečně nevyužívají, některé členské státy nemají geografické předpoklady k tomu, aby se na přeshraniční hospodářské činnosti podílely;
14. bere na vědomí rostoucí dynamiku a pevné odhodlání investovat do digitální infrastruktury, rozvoje dovedností a inkluzivních rámců digitální politiky, čímž vznikají vzrušující příležitosti k posílení

¹⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2381 ze dne 23. listopadu 2022 o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy orgánů kotovaných společností a o souvisejících opatřeních (Úř. věst. L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj>).

postavení žen na venkově a k zajištění toho, aby mohly plně těžit z digitální transformace; zdůrazňuje význam cílených investic do digitální infrastruktury, příležitostí k prohlubování dovedností a rekvalifikaci, rozvoje dovedností a inkluzivních rámců digitální politiky, které zajistí, aby se ženy na venkově, a zejména ženy z ostrovních oblastí a nejvzdálenějších regionů, mohly plně zapojit do digitální transformace, a vyzývá k těmto cíleným investicím; vyzývá Komisi, aby omezila administrativní zátěž; zdůrazňuje, že genderová rovnost má zásadní význam pro úspěšnou digitální transformaci, neboť plná účast žen v digitálních odvětvích zvyšuje inovace a hospodářskou odolnost; vyzývá Komisi, aby zajistila, že genderová rovnost bude začleňována do cílů všech digitálních politik a programů v oblasti dovedností, a umožnila tak, aby ženy měly rovnocenný prospěch z příležitostí v rozvíjející se digitální ekonomice;

15. vyzývá členské státy, aby zajistily, že vnitrostátní vzdělávací systémy, včetně odborného a terciárního vzdělávání a systémů sloužících venkovským a odlehkým oblastem, budou poskytovat spolehlivý přístup k digitálním dovednostem a vzdělávání v oborech STEM způsobem, který dívkám i chlapcům umožní naplno rozvinout svůj potenciál; zdůrazňuje, že je třeba podporovat volbu podnikatelské dráhy – a to bez stereotypů – a začlenit genderovou rovnost a finanční vzdělávání do školních osnov; zdůrazňuje význam mentorských programů, ženských vzorů a partnerství mezi školami, univerzitami, podniky a organizacemi občanské společnosti s cílem inspirovat dívky k profesní dráze v oborech STEM; vyzývá k začlenění cílů genderové rovnosti do akčního plánu digitálního vzdělávání a k cílenému unijnímu a vnitrostátnímu financování na podporu žen a dívek v nově vznikajících digitálních oblastech, jako je umělá inteligence, datová věda a čisté technologie;
16. vyzývá k přijetí cílených opatření, jež by zlepšila přístup žen k příležitostem k prohlubování dovedností a rekvalifikaci, jakož i k informacím o školeních v oblasti podnikání, programech financovaných EU a systémech financování podniků ve venkovských a ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech;
17. požaduje, aby programy na podporu inovací ve venkovských oblastech výslovně zahrnovaly opatření zaměřená na ženy jako cílovou skupinu, například prostřednictvím nízkoprahových informačních služeb, inovačních workshopů určených specificky pro ženy a aktivního oslovování žen ve vedení zemědělských podniků;
18. vybízí členské státy, aby uznaly a podporovaly tradiční dovednosti žen na venkově, jako je výroba oděvů a pletení košů, jako zásadní kulturní bohatství, které uchovává dědictví a vytváří hospodářské příležitosti, zejména s ohledem na klíčovou úlohu žen v agroturistice, řemeslné výrobě, řemeslné produkci potravin, přímém marketingu a regionálních hodnotových řetězcích; vyzývá k investicím do

programů odborné přípravy přízpůsobených ženám a dívkám na venkově, které jim umožní vytvářet udržitelný příjem a zachovat rodinné živobytí; dále zdůrazňuje, že ženy mohou pomoci překlenout digitální propast a uvolnit svůj obrovský potenciál jako inovátorky, podnikatelky a představitelky komunit, čímž připraví půdu pro inkluzivnější, dynamičtější a odolnější společnost;

19. zdůrazňuje, že když rizikový kapitál podpoří podnik vedený ženou na venkově s cílem zajistit plné zapojení a posílení postavení žen v celé jejich rozmanitosti, vysílá to silný signál důvěry, který zvyšuje sebevědomí podnikatelky a zajišťuje jí větší viditelnost v podnikatelském ekosystému; dále připomíná potenciál „podnikatelských andělů“, kteří mohou do procesu vstoupit ještě dříve a nabídnout podnikatelkám počáteční financování, jež jim pomůže zahájit podnikání; konstatuje, že „podnikatelští andělé“ jsou ochotni riskovat u nových nebo neověřených nápadů, zejména pokud vidí potenciál ve vizi a odhodlání zakladatelky; zdůrazňuje, že tento druh podpory je zásadní ve venkovských oblastech, kde podniky nemusí splňovat tradiční kritéria financování; připomíná, že rozsáhlý rizikový kapitál se zaměřuje na města a investoři v této oblasti často sídlí v metropolích, zatímco „podnikatelští andělé“ se často více angažují lokálně, mají osobní zájem na podpoře venkovských komunit a na posilování postavení žen jako hybné síly pro místní hospodářskou obnovu;
20. požaduje cílená opatření na zlepšení přístupu žen k půdě, financím, vzdělání a odborné přípravě, včetně flexibilních možností takového přístupu, zejména, pokud jde o začínající zemědělkyně a podnikatelky; zdůrazňuje, že je třeba řešit strukturální a institucionální překážky, včetně obtíží při získávání právního statusu zemědělských podniků, daňových a sociálních předpisů, které znevýhodňují ženy v párech spravujících zemědělské podniky, a administrativních překážek týkajících se vlastnictví zemědělských podniků, které znevýhodňují ženy; zdůrazňuje, že je třeba vybízet ženy, které chtějí vykonávat podnikatelskou činnost, k tomu, aby učinily tento krok, neboť založení podniku může vytvořit pracovní místa a generovat příjmy, a tím i přidanou hodnotu pro společnost; vyzývá zemědělská družstva a organizace producentů financované ze SZP, aby ve svých řídicích orgánech postupně zaváděly kvóty pro zastoupení žen a mužů, a zajistily tak rovný přístup žen do rozhodovacích struktur; zdůrazňuje, že tato účast zvýší konkurenceschopnost venkovských podniků tím, že využijí inovační potenciál a manažerské schopnosti žen;
21. zdůrazňuje, že programy na podporu přístupu žen k podnikání a samostatné výdělečné činnosti ve venkovských oblastech by měly být konkrétně zaměřené na ženy v nejistém postavení, jako jsou migrující pracovnice, zejména migrující pracovnice v zemědělství, ženy se zdravotním postižením, ženy dlouhodobě nezaměstnané a starší ženy;

22. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly podnikání žen, včetně zvláštních sítí pro předávání podniků a mentorství, a aby navrhly programy financování nebo podpůrná opatření, včetně jednotných, tak, aby k nim měly přístup menší podniky a zúčastněné strany a aby administrativní zátěž byla úměrná velikosti podniku, jelikož podniky a zemědělské podniky provozované ženami jsou v průměru menší než podniky a zemědělské podniky provozované muži; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby i jednotlivci nebo menší organizace měly možnost získat přehled o možnostech financování a požádat o ně a aby jim při tom byla k dispozici asistence; vyzývá Komisi, aby navrhla zvláštní opatření na podporu mladých zemědělek a podnikatelek v zemědělsko-potravinářském odvětví, včetně finančních pobídek, a aby rovněž navrhla iniciativy na odstranění překážek pro přístup k půdě a předávání zemědělských podniků dalším generacím; zdůrazňuje, že generační obměna je klíčem k udržení a rozvoji zemědělské činnosti, která zajišťuje jak potraviny, tak i existenci životaschopných venkovských komunit; vyzývá zejména Komisi, aby v rámci SZP navrhla konkrétní opatření zaměřená na mladé zemědělkyně;
23. vybízí členské státy a regionální a místní orgány, aby využily stávající strukturální a investiční fondy EU k opatřením zaměřeným na podnikatelky a samostatně výdělečně činné ženy a k jejich podpoře; zdůrazňuje potřebu osvětových a informačních kampaní zaměřených na stávající a budoucí příležitosti financování EU pro podnikatelky ve venkovských oblastech;
24. vyzývá k zavedení „zrychleného přístupu“ k financování a veřejným zakázkám pro mikropodniky a malé podniky vedené ženami ve venkovských oblastech; zdůrazňuje, že tento mechanismus by měl zahrnovat snížení administrativní zátěže a zjednodušení postupů, jakož i zavedení záloh na zahájení činnosti, které by umožnily začátek podnikání; zdůrazňuje důležitou úlohu mikroúvěrů pro lepší začleňování žen do světa financí, a to co největším využitím tržních a společenských příležitostí k jejich zapojení na finanční trhy; vítá veřejné a soukromé fondy, jejichž prostřednictvím se uplatňují politiky genderové rovnosti, rozmanitosti a začleňování; oceňuje příklady, kdy se soukromé fondy zavázaly měřit a sledovat zastoupení žen a mužů a každoročně zveřejňovat zprávy o svých zjištěních;
25. vyzývá Komisi, aby z příslušných programů vyčlenila odpovídající finanční prostředky na podporu podniků vedených ženami ve venkovských a odlehlých oblastech, zejména v inovativních odvětvích a v cestovním ruchu, pokud možno prostřednictvím vhodných opatření v rámci takových programů; vyzývá Komisi a členské státy, aby se zabývaly problémem nepřiměřeně nedostatečného zastoupení osob se zdravotním postižením na trhu práce, zejména žen, a to zavedením konkrétních opatření, včetně odpovídajících pobídek a podpůrných opatření pro zaměstnavatele a podniky, které zaměstnávají osoby se zdravotním postižením, se zohledněním

kapacit mikropodniků a malých podniků; zdůrazňuje, že je třeba podporovat zaměstnávání žen se zdravotním postižením i v malých a středních podnicích a prostřednictvím samostatné výdělečné činnosti, a to cílenými pobídkami, stanovením cílů týkajících se osob se zdravotním postižením na pracovišti a vzdělávacími programy přizpůsobenými potřebám osob se zdravotním postižením;

26. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby podnikání žen ve venkovských a ostrovních oblastech a v nejvzdálenějších regionech bylo z víceletého finančního rámce po roce 2027 náležitě podporováno, včetně financování prostřednictvím příslušných programů, jako je SZP, včetně programů POSEI, Horizont Evropa, LEADER a Digitální Evropa; zdůrazňuje, že je důležité usnadnit přístup k financování EU pro venkovské podniky, družstva a komunitní projekty vedené ženami; dále vyzývá k začleňování genderového hlediska do všech oblastí politiky a rozpočtů, neboť by tak politiky EU mohly být skutečně ku prospěchu všem ženám, zejména podnikatelkám; znovu připomíná, že je nutná komplexní strategie EU pro podnikání žen ve venkovských a ostrovních oblastech a v nejvzdálenějších regionech, a požaduje, aby byly na tuto strategii výslovně vyčleněny zvláštní finanční zdroje a mechanismy financování; dále vyzývá Komisi, aby zachovala či navýšila finanční prostředky vyčleněné na program LEADER; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily program LEADER snížením administrativní zátěže pro místní orgány, zjednodušením přístupu, podporou odpovědnosti místních subjektů za rozvojové projekty vedené komunitami a podporou účasti žen v místních akčních skupinách.
27. vyjadřuje politování nad nedostatečným přístupem podnikatelek ve venkovských oblastech k péči o děti a pečovatelským službám; vybízí k investicím do pečovatelské infrastruktury a k prosazování politik, které by byly vstřícné k nejrůznějším druhům rodin, a to v zájmu podpory rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem podnikatelek; vybízí členské státy a regiony, aby v souladu s článkem 349 Smlouvy o fungování EU vypracovaly konkrétní politiky pro nejvzdálenější regiony, které zohlední izolaci, stárnutí obyvatelstva a nedostatek služeb a zajistí opatření přizpůsobená realitě žen v těchto regionech;
28. poukazuje na to, že v zájmu konkurenceschopnosti je důležité zjednodušit postupy; vyzývá Komisi a členské státy, aby zjednodušily administrativní požadavky a požadavky na podávání zpráv, včetně zavedení jednotných pokynů, tak, aby malé podniky, družstva a komunitní iniciativy vedené ženami měly přístup k financování bez nepřiměřené zátěže, a aby zajistily cílený přístup k finanční podpoře z programů financování EU podporujících podnikání žen, včetně zvláštních sítí pro předávání podniků a mentorství;

Začleňování genderového hlediska

29. vyzývá členské státy, aby zajistily komplexní a věkově vhodné vzdělávání a začlenění dovedností a předmětů v oblasti IT, včetně těch, které jsou určeny pro venkovské a odlehlé oblasti, a aby poskytovaly spolehlivý přístup k digitálním dovednostem a vzdělávání v přírodních vědách, technologiích, inženýrství, umění a matematice (STEAM) způsobem, který bude potlačovat stereotypy a umožní dívkám i chlapcům naplno rozvinout svůj potenciál; vyzývá Komisi, aby zajistila komplexní a věkově přiměřené vzdělávání týkající se sexuality a vztahů, při němž budou zpochybňovány genderové stereotypy a studenti se budou učit o souhlasu a právech, aby zajistila inkluzivní vzdělávání založené na vzájemném respektu a nediskriminaci a zároveň podpořila posílení postavení mladých žen, aby se mohly za rovných podmínek zapojit do společnosti a na trh práce, neboť posílení ekonomického postavení je klíčem k podpoře konkurenceschopnější a odolnější ekonomiky;
30. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily systematické shromažďování, analýzu a šíření spolehlivých, aktuálních a statistických údajů rozčleněných podle pohlaví, věku, území a odvětví, což by sloužilo jako základ pro fakticky podložené veřejné politiky, a to v úzké spolupráci s Eurostatem, národními statistickými úřady a regionálními středisky pro sledování; uznává význam posouzení dopadu koncepce takových návrhů, pokud jde o přínos k plnění cílů týkajících se genderového mainstreamingu ve venkovských oblastech;
31. zdůrazňuje transformační potenciál umělé inteligence, on-line platform a nástrojů práce na dálku, pokud jde o usnadnění účasti žen na venkově na ekonomických aktivitách;
32. naléhavě vyzývá členské státy, aby poskytovaly školení, pohotovostní služby a infrastrukturu zohledňující genderové aspekty s cílem zmírnit dopady krizí na venkovské, odlehlé a vzdálené komunity;
33. vyzývá Komisi, aby zajistila, že v rámci jejích kroků v době krize budou standardním prvkem její reakce na mimořádné situace menstruační hygienické balíčky;
34. připomíná, že Evropský účetní dvůr ve své zvláštní zprávě č. 10/2021 o začleňování genderového hlediska do rozpočtu EU dospěl k závěru, že Komise toto hledisko náležitě nezohledňovala a nevyužívala dostatečně údaje a ukazatele rozčleněné podle pohlaví; zdůrazňuje zejména, že Evropský účetní dvůr vyjádřil politování nad tím, že systém přímých plateb v rámci SZP „neponechává žádný prostor pro pozitivní opatření týkající se žen“, a konstatoval, že „je jednoznačně zapotřebí genderově analyzovat podporu příjmů vyplácenou zemědělcům prostřednictvím přímých plateb, včetně rozdělení příjmů a jejich souvislosti s vlastnictvím půdy, způsobem pěstování a příjemci plateb“; konstatuje, že systém přímých plateb založený na ploše nevyhnutelně znevýhodňuje zemědělkyně, jelikož zemědělské

podniky vedené ženami jsou v průměru menší než zemědělské podniky mužů; je hluboce znepokojen tím, že v těchto otázkách nedošlo téměř k žádnému zlepšení, a to ani ve stávající SZP, ani v návrhu zveřejněném dne 16. července 2025;

35. vyzývá Komisi a členské státy, aby propagovaly osvětové kampaně a programy budování kapacit týkající se sociálních a pracovních práv žen, zejména ve venkovských a odlehlých oblastech, včetně práv na sociální ochranu, mateřství, zdraví a bezpečnost na pracovišti, a to aby posílily jejich plnou a informovanou účast na hospodářském a společenském životě;

Tradiční kultura a řemesla

36. oceňuje komunity, které zachovávají místní dědictví a tradice, podporují a zavádějí iniciativy posilující místní zemědělské podniky vedené ženami a zachování a podporu tradičních řemesel, která často rozvíjí a udržují místní ženská sdružení, včetně venkovských ženských organizací, kulturních skupin, památkových subjektů a muzeí; uznává, že tyto činnosti zásadním způsobem přispívají k hospodářské diverzifikaci, zachování kulturního a nehmotného dědictví, posílení udržitelného cestovního ruchu a podpoře uznání kultury v rámci místní komunity, což je často nezaznamenaný a podceňovaný rozměr venkovských ekonomik; dále podtrhuje, že aktivní zapojení žen do těchto činností posiluje sociální soudržnost, územní identitu a atraktivitu venkovských oblastí;
37. zdůrazňuje úlohu organizovaných sdružení zemědělek a venkovských žen jako páteře podnikatelského, sociálního a kulturního rozvoje ve venkovských oblastech; požaduje strukturální posílení těchto organizací a jejich zapojení do realizace opatření v oblasti genderové rovnosti, zejména do pořádání školení a mentoringových programů a do zdravotní péče a poradenství při zahájení podnikání;
38. zdůrazňuje obrovský potenciál tradičních řemesel a místního oběhového hospodářství, zejména pro ženy v nejistém postavení, včetně seniorek, žen se zdravotním postižením, migrantek a žen žijících v chudobě; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly mezigenerační a multikulturní podnikání a řemeslné hodnotové řetězce prostřednictvím vzdělávání, financování a zviditelňování;
39. zdůrazňuje, že řada podniků vedených ženami ve venkovských oblastech jsou malé podniky, které jsou často založené na několika činnostech a víceúčelovosti zemědělství, např. zemědělství v kombinaci s cestovním ruchem, řemesly nebo sociálními službami; vyzývá k podpoře programů, které tyto kombinace výslovně zohledňují;
40. zdůrazňuje, že ženy díky svému zapojení do výroby tradičních oděvů, vyšivek a tkaní a svým znalostem místních materiálů a vzorů

předávaných z generace na generaci pomáhají zachovat kulturní dědictví, které navíc obohacují vlastní tvořivostí a inovatorstvím; uznává, že přínos žen je jednak v zachování používaných technik a jednak v inspiraci, která vede mladé generace k ocenění autentičnosti, kvality a identity žen v módě v celé jejich různorodosti;

41. vybízí k propagaci programů celoživotního učení, které jsou určeny ženám na venkově a které nabízejí neustálé příležitosti k obnově znalostí a získání nových dovedností; zdůrazňuje, že je důležité formálně uznat předchozí učení s cílem ocenit zkušenosti získané mimo formální vzdělávací kontext a usnadnit začlenění nebo opětovné začlenění na trh práce; doporučuje rovněž, aby byly zaváděny zvláštní iniciativy týkající se digitálního začleňování seniorek ve venkovských a odlehlých oblastech a vzdálených regionech, a zmenšila se tak generační a územní digitální propast a aby se zároveň posílila jejich autonomie a jejich účast ve společnosti a na digitální transformaci;
42. konstatuje, že aktivity na místní úrovni zachovávají časem prověřené zemědělské metody a řemesla a mimoto jsou to i dynamické projevy kulturního dědictví, které jsou často oceněním přínosu žen a dívek k životu komunity a lidstva obecně;
43. zdůrazňuje, že je důležité podporovat příležitosti k celoživotnímu učení ve venkovských oblastech, a podporovat tak dobrou úroveň duševního zdraví mezi seniorkami na venkově;
44. volá po viditelnějších příkladech, které by ukázaly talent a nadšení řemeslnic a zemědělek, neboť tyto komunity jsou mimořádně atraktivní místa, která přitahují turisty, čímž vytvářejí udržitelné ekonomické příležitosti a jsou hmatatelnými příklady venkovského kulturního dědictví;
45. vyzývá k větší podpoře snah o zachování staletých řemeslných tradic, jako je tkaní, výšivka, keramika, tradiční výroba a zpracování potravin v zemědělských podnicích, jakož i o zachování místních hodnotových řetězců a agroturistiky, které prosazuje řada venkovských sdružení vedených ženami; uznává, že ženské organizace na venkově plní důležitou úlohu při zachování kulturního dědictví a podpoře sociální soudržnosti, a poukazuje na úspěch irských příkladů, jako je *Irish Countrywomen's Association* (Sdružení irských žen na venkově) a jako jsou místní ženské dílny, pokud je o podporu dovedností, zapojení komunit a ekonomických příležitostí pro ženy na venkově; vyzývá Komisi, aby tyto iniciativy podporovala a uznávala v celé EU jako nástroj k posílení venkovských ekonomik, zachování tradičních řemesel a zlepšení postavení venkovských žen;
46. podporuje vytvoření zvláštního tematického dílčího programu pro ženy na venkově v rámci strategických plánů SZP, které jsou financovány z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova

a podporují zaměstnanost a podnikání žen prostřednictvím příležitostí, jež souvisejí s agroturistikou, rozvojem „digitálních vesnic“ a s prosazováním udržitelného zemědělství, a to zlepšením přístupu zemědělek k půdě, úvěrům, finančním nástrojům, rozvoji dovedností a pracovních výsledků prostřednictvím školicích programů a poradenských služeb, jakož i posílením účasti žen v místních akčních skupinách a územních partnerstvích vytvořených v rámci programu LEADER;

47. vyzývá k začlenění textilní a řemeslné výroby, které se věnují ženy na venkově, do plánů hospodářského rozvoje členských států a regionů, přičemž zdůrazňuje úlohu partnerství soukromého sektoru při rozšiřování přístupu na trh;
48. vyzývá Komisi, aby v ostrovních a odlehlých oblastech a ve vzdálených regionech zvyšovala informovanost o finančních a jiných nástrojích dostupných na úrovni EU, které propagují podnikání, motivují ženy v těchto oblastech k účasti na podnikatelských projektech a podporují příležitosti k samostatné výdělečné činnosti
49. podporuje propagaci dobrovolných označení určených pro drobné výrobce v okrajových ostrovních regionech, aby se poukázalo na produkty, které z větší části vyrobily, zpracovaly nebo uvedly na trh ženy; navrhuje rozvíjet tato označení, zejména v kontextu komunitních zpracovatelských iniciativ, aby se posílily ženské podniky z hlediska vytváření místních hodnot a marketingu; doporučuje propojit tato označení se stávajícími regionálními značkami a iniciativami, a usnadnit tak jejich zavádění a přijetí;

Zemědělství, rybolov a zemědělsko-potravinářský řetězec

50. oceňuje houževnatost žen v odvětví zemědělství a rybolovu a jejich přínos k výživě naší společnosti, růstu místních ekonomik a budování silných komunit v celé EU, a zejména ve venkovských a ostrovních oblastech a vzdálených regionech;
51. zdůrazňuje, že je třeba soustavně dbát na zviditelnění, uznání a ocenění přínosu žen k zemědělství a rozvoji venkova, a to i v rámci jejich činnosti v rodinných zemědělských podnicích; vyzývá členské státy, aby odstranily praktické překážky bránící ženám ve vlastnictví půdy a nástupnictví, a zaručily tak rovný přístup žen a mužů k půdě, úvěrům, fondům SZP, fondům politiky soudržnosti, poradenským službám, podpoře inovací a dědickým právům; podtrhuje, že SZP musí být více sladěna se zásadami genderového mainstreamingu a genderové rovnosti; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby podpůrná opatření SZP nabízela zemědělkyním cílenou podporu zohledňující genderové aspekty, včetně poradenských služeb pro zemědělce a poradenství v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, mateřské dovolené a pečovatelské dovolené, duševního zdraví a přístupu ke zdravotním službám; vyzývá zastupující organizace, aby

propagovaly a zdůrazňovaly zapojení zástupkyň žen a jejich mluvčích, které budou přesně odrážet přítomnost žen v zemědělství a venkovských oblastech; vyzývá k tomu, aby byla zohledněna práce žen v zemědělských podnicích, zejména ta, kterou vykonávají, aby pomohly manželům a partnerům, a bylo tak zajištěno lepší právní uznání jejich práce a práv; poukazuje na to, že ačkoliv mnoho žen pracuje řadu let, jejich cenné zkušenosti nejsou završeny dosažením vedoucího postavení nebo klíčové rozhodovací role;

52. zdůrazňuje, že vedoucí pozice v zemědělských podnicích nadále zastávají převážně muži, což ukazuje na výrazně nedostatečné zastoupení žen ve vedoucích funkcích v zemědělství; domnívá se, že tato situace podtrhuje naléhavou potřebu veřejných politik a zvláštních nástrojů, které by podpořily přístup žen k vedoucím a rozhodovacím pozicím, zajistily rovné příležitosti, uznaly dovednosti žen a podpořily generační obměnu; zdůrazňuje, že ženy na venkově, včetně žen se zdravotním postižením, hrají klíčovou úlohu při podpoře místních komunit díky svým ekonomickým a sociálním aktivitám, přesto však stále nejsou dostatečně zastoupeny v rozhodovacích strukturách; doporučuje, aby v programech na podporu zemědělství a rozvoje venkova byly vytyčeny jasné cíle pro vyvážený podíl mužů a žen na řídicích funkcích v zemědělských podnicích a v organizacích primárního sektoru;
53. poukazuje na to, že mnoho manželů a manželek pracujících v zemědělských podnicích není dostatečně chráněno v případě rozvodu, rozchodu nebo úmrtí manžela či manželky; vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci se zemědělskými zájmovými skupinami vypracovaly modely, které by více zohledňovaly sociální zabezpečení, společné podnikání a dědická práva;
54. vyzývá členské státy, aby shromažďovaly údaje, které budou rozčleněny podle pohlaví a budou se týkat vlastnictví půdy, vedoucích rolí v zemědělství a neformálního přínosu žen a díky nimž by mohlo být posíleno postavení žen a byla by přijímána informovaná politická rozhodnutí odrážející sílu a talent žen; vítá plán Komise na zřízení střediska EU pro sledování zemědělské půdy; vítá návrh na vytvoření evropského střediska pro sledování zemědělské půdy, který uvedl komisař Hansen ve své Vizi pro zemědělství a potraviny, a zdůrazňuje, že je třeba, aby toto středisko shromažďovalo údaje členěné podle pohlaví; vyzývá Komisi, aby posoudila nedostatky v politice, které jsou překážkou bránící ženám, jež by chtěly získat nebo zdědit půdu, a aby vydala politická doporučení, jak takové nedostatky řešit; vyzývá Komisi, aby v rámci SZP především navrhla konkrétní opatření zaměřená na mladé ženy pracující v zemědělství;
55. vyzývá Komisi, aby navrhla zvláštní opatření na podporu mladých zemědělek a podnikatelek v zemědělsko-potravinářském odvětví, včetně finančních pobídek, a iniciativy na odstranění strukturálních

a kulturních překážek pro přístup k půdě a předávání zemědělských podniků dalším generacím; zdůrazňuje, že generační obměna je klíčem k udržení a rozvoji zemědělské činnosti, která jednak zajišťuje potraviny a jednak udržuje životaschopné venkovské komunity; vyzývá k navýšení podílu rozpočtu SZP, který je vyčleněn na opatření zaměřená konkrétně na podporu zemědělek, s cílem podpořit genderovou rovnost ve venkovských oblastech a posílit sociálně-ekonomické začlenění žen v zemědělství; vyzývá zejména Komisi, aby v rámci SZP navrhla zvláštní opatření určená pro mladé zemědkyně, neboť v současné době není možné stanovit v rámci režimu pro mladé zemědělce Evropského zemědělského záručního fondu priority pro ženy;

56. zejména se zasazuje o to, aby do budoucího rozpočtu SZP byla začleněna zvláštní opatření pro mladé zemědkyně, zejména v nejvzdálenějších regionech, která zlepší jejich přístup k úvěrům, půdě a inovacím, aby byla zajištěna generační obnova v oblastech, které jsou obzvláště ohroženy ukončením zemědělské činnosti;
57. žádá členské státy, jakož i regionální a místní samosprávy, aby cíleně informovaly, vzdělávaly a podporovaly ženy ve venkovských oblastech, aby se zapojovaly v místech rozhodování a jednání ve svých oblastech, například v obecních, školských, družstevních nebo odborových radách;
58. naléhavě vyzývá k tomu, aby kritéria výběru zohledňující rovnost žen a mužů a zvláštní opatření v rámci obou pilířů SZP prostřednictvím účelově vázaných informačních a poradenských služeb podporovala zemědkyně a venkovské podniky vedené ženami;
59. vyzývá Komisi, členské státy a regionální a místní orgány, aby zajistily větší sociální a hospodářské začlenění ve venkovských oblastech a rovné příležitosti a aktivní účast žen a nejzranitelnějších skupin; zdůrazňuje, že je důležité, aby byly finanční prostředky EU využívány k rozvoji odolných, udržitelných a propojených území schopných zaručit všeobecný přístup k bezpečnému, přístupnému a kvalitnímu veřejnému a soukromému zboží a službám, včetně vzdělávání, zdravotní péče, mobility, digitální infrastruktury a sociálních služeb, s cílem posílit rozvoj místního hospodářství a regionální soudržnost, atraktivitu venkovských oblastí a jejich příspěvek k blahobytu společnosti jako celku, a vyzývá členské státy, aby takové využívání finančních prostředků EU zajistily;
60. zdůrazňuje, že dobrá konektivita ve venkovských oblastech má zásadní význam nejen pro hospodářský rozvoj, ale také pro bezpečnost a ochranu zdraví, a konstatuje, že spolehlivé komunikační sítě je možné využívat v situacích genderově podmíněného násilí, pro zajištění včasného přístupu k lékařské péči v mimořádných situacích a ke zvýšení celkové bezpečnosti a dobrých životních podmínek; vyzývá členské státy, aby v rámci úsilí o vytvoření inkluzivních

a bezpečných venkovských komunit upřednostňovaly investice do digitálního a dopravního propojení;

61. znovu potvrzuje, že je třeba zvýšit atraktivitu profesí souvisejících se zemědělstvím, chovem hospodářských zvířat, rybolovem, námořním odvětvím a životním prostředím v nejvzdálenějších regionech, zejména pro ženy, a to vzhledem k jejich úloze organizátorek na hospodářské, sociální a environmentální úrovni, s trvalou podporou zaměřenou na mladší generace;
62. zdůrazňuje, že konstrukce většiny zařízení, nástrojů a materiálů používaných v zemědělství vychází z průměrných mužských vlastností, což omezuje možnost žen bezpečně a efektivně je používat; vyjadřuje politování nad tím, že tato absence designu zohledňujícího genderové aspekty přispívá k nadměrným fyzickým nárokům kladeným na ženy a odrazuje je od zemědělství; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly vývoj a distribuci ergonomického vybavení a materiálů přizpůsobených potřebám žen;
63. zdůrazňuje, že je třeba zatraktivnit povolání zemědělce, zejména pro mladší generace a ženy; považuje za nezbytné odstranit stigma zemědělství jako profese tím, že se uzná, že moderní zemědělství znamená také podnikání, inovace a vytváření přidané hodnoty; vyzývá Komisi a členské státy, aby do svých strategií a iniciativ zahrnuly opatření na podporu zemědělství jako životaschopného a perspektivního povolání, které spojuje tradiční a podnikatelský rozměr;

Rovný přístup k infrastruktuře, službám a sociální ochraně

64. zdůrazňuje, že spravedlivý přístup k infrastruktuře a kvalitním službám, jako je vysokorychlostní internet, spolehlivá a udržitelná doprava, vodohospodářské služby, služby péče o děti a vzdělávání, služby péče o seniory a osoby se zdravotním postižením, včasný přístup k základním zdravotním a sociálním službám a dalším základním službám, jako jsou poštovní a bankovní služby, je zásadní pro to, aby se ženy na ostrovech, na venkově a ve vzdálených a nejvzdálenějších regionech mohly zapojit do ekonomického, vzdělávacího a občanského života; uznává, že je důležité zajistit, aby ve venkovských oblastech existovaly místní školy; žádá členské státy, aby konzultovaly případné uzavírání veřejných škol s místním obyvatelstvem a navrhovaly v těchto případech vhodné alternativy; naléhavě vyzývá k přijetí politiky mobility na venkově zohledňující rovnost žen a mužů, včetně bezpečné, spolehlivé a cenově dostupné veřejné dopravy, služeb reagujících na poptávku, bezpečných zastávek a tras a opatření k prevenci a řešení obtěžování; žádá Komisi, aby vypracovala opatření a nástroje, které zajistí propojení těchto regionů, zejména v případě nejvzdálenějších regionů, prostřednictvím programu financování POSEI pro dopravu s cílem zaručit právo na pobyt, vytvořit podmínky pro všechny, a zejména

pro ženy, aby v těchto regionech zůstaly, a vytvořit a rozšířit příležitosti v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti a podnikání;

65. uznává, že je důležité umožnit rovnoměrné rozdělení domácích a pečovatelských povinností s cílem dosáhnout rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, která je nezbytná k tomu, aby se ženy mohly zapojit do podnikání a samostatné výdělečné činnosti; vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby investovaly do sociálních podniků, družstev a obchodních modelů souvisejících s péčí, které posilují postavení žen na venkově a zároveň řeší místní potřeby, a aby zajistily odpovídající péči o děti, péči o starší osoby a komunitní blaho; vyzývá členské státy, aby plnily barcelonské cíle a zajistily pokrytí těchto potřeb prostřednictvím investic do dostupných a cenově přijatelných služeb kvalitní péče; vítá opatření, která již některé členské státy v této oblasti přijaly, a naléhavě je vyzývá, aby plně provedly směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem ve vnitrostátním právu a uplatňovaly ji, a vyzývá Komisi, aby toto provedení účinně monitorovala;
66. zdůrazňuje, že podnikání žen v horských a vylidněných regionech Evropy zvyšuje vitalitu komunit ve vysokých nadmořských výškách a slouží k zachování vitality horských vesnic, ochraně křehkých ekosystémů a zajištění toho, aby život ve vysoké nadmořské výšce nadále nabízel plný rozsah příležitostí a hrdost a aby poskytoval dobrý přístup ke zdrojům a službám specifickým pro ženy;
67. konstatuje, že sezónní ekonomiky zahrnující činnosti, jako je těžba a cestovní ruch, a vylidňování dále zvyšují izolaci a zranitelnost žen a dívek; zdůrazňuje, že řešení těchto překážek prostřednictvím lepšího propojení, cíleného financování a místních podpůrných sítí má zásadní význam pro uvolnění plného potenciálu podnikatelek v horských oblastech;
68. konstatuje, že nedostatečné služby pomoci zemědělcům v mnoha členských státech mají dopad zejména na zemědělkyně; vyzývá členské státy, aby tyto služby posílily;
69. vyzývá Komisi a členské státy, aby prověřily nové koncepce mezigeneračního bydlení pro venkovské oblasti, které by spojovaly bydlení, péči a komunitní život pro mladé rodiny a starší lidi a poskytovaly nové impulsy pro rozvoj venkova;
70. zdůrazňuje, že omezený přístup ke zdravotní péči, včetně přístupu k právům a službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, a ke službám v oblasti duševního zdraví neúměrně postihuje ženy ve venkovských a ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech, což prohlubuje stávající nerovnosti a oslabuje plný výkon jejich základních práv; poukazuje na to, že řídká zdravotnická infrastruktura, nedostatek zdravotnických pracovníků a zeměpisné a dopravní překážky představují další překážky pro včasné

poskytování vhodné péče; vyzývá členské státy, aby zajistily rovný, cenově dostupný a včasný přístup k základním zdravotnickým službám na těchto územích a jejich kontinuitu a aby podporovaly inovativní řešení, jako jsou mobilní kliniky, místní jednotky, telemedicína, posílení klinik primární zdravotní péče a případně opatření přeshraniční péče a cílené programy prevence, s cílem zaručit rovnost v přístupu ke zdravotní péči a sociální a územní soudržnost; zdůrazňuje dále, že je důležité zajistit dostupnost náležité podpory a služeb v oblasti duševního zdraví, které by byly přizpůsobeny specifickým potřebám žen v těchto regionech, aby se řešilo zvýšené riziko izolace, stresu a vyhoření;

71. uznává, že ženy se zdravotním postižením nejsou dostatečně zastoupeny v podnikání ve venkovských a ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech; vyzývá členské státy, aby zajistily, aby byly vzdělávání, zaměstnání, služby na podporu podnikání na venkově, programy odborné přípravy a akce zaměřené na vytváření sítí přístupné ženám s různými druhy zdravotního postižení; zdůrazňuje, že digitální podnikání a možnosti práce na dálku mohou být obzvláště cenné pro ženy s omezenou mobilitou v zeměpisně izolovaných oblastech; vybízí ke sdílení osvědčených postupů mezi regiony, pokud jde o to, jak přizpůsobit podporu podnikání ženám se zdravotním postižením; konstatuje, že zlepšení přístupnosti ve venkovském podnikatelském prostředí přináší prospěch nejen podnikatelům a podnikatelkám se zdravotním postižením, ale také stárnoucím podnikatelům a podnikatelkám a širší komunitě;
72. upozorňuje na zvláštní hospodářské problémy východních příhraničních regionů, včetně omezených pracovních příležitostí a nerovností v odměňování; upozorňuje zejména na vysokou míru nezaměstnanosti žen a mladých lidí v těchto regionech, která výrazně převyšuje průměr EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby vypracovaly cílené programy na podporu podnikání, usnadnily mladým zemědělkyním přístup k půdě a financování a zajistily účinné využívání nástrojů SZP a politiky soudržnosti k posílení odolnosti a rozvoje těchto regionů;
73. zdůrazňuje, že ženy stále převažují v pečovatelských rolích, ať už pečují o nemocného příbuzného, dítě nebo starší osobu, což příliš často způsobí, že musí přerušit nebo ukončit profesní dráhu; poukazuje na to, že je třeba rozvíjet a zpřístupnit cenově dostupné a kvalitní služby, zejména péči o děti, které by usnadnily sladění soukromého a pracovního života, včetně pokračování podnikatelských projektů;
74. vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci SZP zřídily integrované „jednotné kontaktní místo“ se speciální sekci pro ženy ve venkovských oblastech, které by bylo přístupné online; zdůrazňuje, že tento nástroj by měl zahrnovat interaktivní mapu dostupných

finančních nástrojů, standardizované šablony žádostí a poradenské služby pro přípravu podnikatelských plánů a projektů;

75. domnívá se, že politika soudržnosti by měla posilovat postavení žen žijících v nejvzdálenějších regionech EU a měla by podporovat rovnost žen a mužů, jakož i účinné provádění strategie EU pro rovnost žen a mužů v nejvzdálenějších regionech;
76. zdůrazňuje, že na malých ostrovech je podnikání žen jedním z rozhodujících příspěvků k sociální soudržnosti, udržitelnosti, posílení místní identity a udržitelnému rozvoji; poukazuje na to, že prostorově omezený trh na ostrovech a v odlehlých oblastech omezuje rozvoj zemědělství a potažmo podnikatelské iniciativy žen v této oblasti a představuje výzvu pro podnikání; v této souvislosti vyzývá tvůrce politiky EU a vnitrostátní orgány, aby tomuto problému věnovali pozornost, a tak zajistili rovné podmínky pro podnikatelky na ostrovech a odlehlých venkovských územích;
77. vyzývá členské státy, aby zajistily účinný přístup k sociální ochraně pro samostatně výdělečně činné ženy a vypomáhající manželky a partnerky v zemědělských a řemeslných mikropodnicích, včetně přiměřených důchodů a dovolené z rodinných důvodů a přístupu k mateřským, rodičovským a důchodovým právům v souladu s evropským pilířem sociálních práv;

Násilí

78. odsuzuje všechny formy genderově podmíněného násilí jako porušování základních práv žen a překážku nezávislosti žen a posílení jejich ekonomického postavení, a to i prostřednictvím podnikání; vyzývá členské státy, aby upřednostňovaly cílenou podporu, ochranná opatření a dostupné zdroje pro venkovské ženy postižené násilím a zajistily jejich bezpečnost, důstojnost a přístup ke spravedlnosti, a to i pro ženy, které se účastní obnovy po skončení konfliktu a zapojují se do úsilí o budování míru; poukazuje na to, že povaha a podmínky práce žen ve venkovských a ostrovních oblastech spolu s fyzickou izolací zvyšují jejich zranitelnost vůči násilí na základě pohlaví; vyzývá ke komplexní prevenci, včetně zvyšování povědomí o domácím, ekonomickém, sexuálním a psychickém násilí, a k zajištění přístupu ke službám, jako jsou linky pomoci, podpůrné služby a azylové domy, a k účinným opatřením pro ukončení beztrestnosti; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí cílené kampaně ve venkovských oblastech, které umožní zvýšit povědomí o genderově podmíněném násilí a bojovat proti němu, zejména v komunitách, kde tradiční genderové role a ekonomická nebo rodinná závislost často brání ženám hledat pomoc, nebo v situaci, kdy jsou vystaveny násilí, odejít; znovu vyzývá EU a všechny členské státy, aby ratifikovaly, prováděly a odpovídajícím způsobem financovaly Istanbulskou úmluvu a zajistily rovný přístup žen ve venkovských a ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech ke službám;

79. zdůrazňuje, že je důležité, aby ženy a děti v situacích domácího násilí měly přístup k důvěrným službám ve venkovských komunitách a k azylovým domům pro ženy; připomíná pravidla Istanbulské úmluvy týkající se azylových domů pro ženy, která stanoví, že na 10 000 obyvatel má připadat jedno místo pro rodinu; vyjadřuje politování nad tím, že přístup k těmto zařízením je ve venkovských oblastech omezený; vyzývá členské státy a místní a regionální orgány, aby poskytl specializovaným organizacím zabývajícím se péčí o ženy dostatečnou finanční podporu a zdroje na zřízení a provoz těchto azylových domů a na zajištění kontinuity poskytování služeb v dotčených oblastech; naléhavě vyzývá členské státy a místní orgány, aby aktivně podporovaly kulturu respektu, důstojnosti a vzájemného porozumění se zaměřením na posílení postavení venkovských a zranitelných komunit tvořených ženami a dívkami; zdůrazňuje, že otevřený dialog, vyprávění příběhů zaměřené na oběti, kolektivní odpovědnost za předcházení násilí a pozitivní vzdělávací iniciativy mohou inspirovat empatii a kolektivní uzdravení;
80. vyzývá členské státy, aby podporovaly zřizování památníků nebo připomínek věnovaných historické bolesti a utrpení žen v poválečných konfliktech, včetně zločinů spáchaných v zeměpisně zranitelných oblastech, jako jsou venkovské oblasti;
81. naléhavě vyzývá k zavedení opatření, která podpoří ekonomickou nezávislost obětí, včetně cílené odborné přípravy, umísťování do zaměstnání, podnikatelských grantů a mikrouvěrů, aby oběti mohly bezpečně vstoupit nebo se vrátit na trh práce;
82. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby provádění směrnice (EU) 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí²⁰ plně zohledňovalo specifické potřeby obětí ve venkovských a ostrovních oblastech; zdůrazňuje, že je důležité, aby plány provedení ve vnitrostátním právu zohledňovaly potřeby venkova; naléhavě vyzývá členské státy, aby využívaly finanční nástroje EU, včetně politiky soudržnosti a fondů pro rozvoj venkova, k podpoře úsilí o řešení genderově podmíněného násilí, včetně vypracování cílených strategií, které zajistí, aby oběti v těchto oblastech měly rovný přístup ke spravedlnosti, ochraně a podpoře, a to i prostřednictvím mobilních jednotek na podporu obětí, venkovských linek důvěry, komunitních služeb a osvětových kampaní přizpůsobených venkovskému obyvatelstvu; zdůrazňuje potřebu překlenout digitální propast a zlepšit infrastrukturu, aby se usnadnilo ohlašování a přístup ke službám;

²⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí (Úř. věst. L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>).

83. zdůrazňuje, že absence statusu nebo podřadné postavení žen, které pracují v zemědělských podnicích svých manželů/partnerů, přispívají k jejich ekonomické závislosti; konstatuje, že nižší míra zaměstnanosti žen, překážky při dědictví půdy nebo převzetí zemědělských podniků po rodičích, jakož i omezený přístup k úvěrům a finančním prostředkům mají podobný účinek a zvyšují riziko domácího a ekonomického zneužívání;
84. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily plnou podporu podnikání žen ve venkovských, horských, pohraničních a ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech v rámci VFR na období po roce 2027; opakuje, že je třeba do všech programů VFR začlenit hledisko rovnosti žen a mužů; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby programy financování EU, jako je EFRR, ESF+, Fond pro spravedlivou transformaci, Interreg, a zejména SZP, politika soudržnosti, Horizont Evropa a program Digitální Evropa, zahrnovaly konkrétní opatření zaměřená na podporu aktivní účasti žen, podporovaly vytváření a konsolidaci venkovských podniků a posilovaly inovace a digitalizaci; poukazuje rovněž na to, že je důležité umožnit ženám zjednodušený a účinný přístup k finančním prostředkům EU, který se bude vztahovat nejen na zemědělské podniky, ale také na družstva, místní sdružení a komunitní projekty vedené ženami, s cílem posílit územní soudržnost, rovnost žen a mužů a hospodářskou životaschopnost venkovských a ostrovních oblastí a nejvzdálenějších komunit; vyzývá v tomto ohledu Komisi a členské státy, aby zvýšily viditelnost a dostupnost možností financování určených konkrétně pro ženy ve venkovských oblastech, mimo jiné prostřednictvím cílených informačních a propagačních kampaní zaměřených na zvýšení informovanosti a využívání těchto možností; vítá nedávné oznámení EIB o rozšíření jejího rámce pro dluhopisy na zvyšování povědomí o udržitelnosti tak, aby zahrnoval dva nové sociální cíle – rovnost žen a mužů a posílení ekonomického postavení žen –, což představuje krok vpřed při začleňování genderového rozměru do financování;
85. důrazně se staví proti centralizaci financování politiky soudržnosti, neboť podpora žen prostřednictvím fondů politiky soudržnosti by pak místo přidělování na regionální úrovni závisela na dobré vůli a přidělení prostředků od vnitrostátních vlád; vyzývá v této souvislosti Komisi a členské státy, aby dodržovaly zásady víceúrovňové správy a místně orientovaných řešení, jakož i zásadu partnerství stanovenou ve Smlouvách;
86. podporuje strategii Komise pro unii úspor a investic a vytváření a rozšiřování inkluzivních finančních nástrojů, včetně investičního spořicího účtu s označením EU, který by zvyšoval a usnadňoval přístup k financování pro podniky v EU; vyzývá k vytvoření investičního spořicího účtu speciálně určeného pro ženy žijící v nejchudších oblastech;

87. vítá všechny příklady, které připomínají oddanost zemědělkyní a podporují povědomí o udržitelných zemědělských postupech vycházejících z evropských tradic;
88. zdůrazňuje, že politiky podporující podnikání žen ve venkovských a ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech musí mít meziodvětvový přístup, který uznává, že zkušenosti žen a jejich přístup k příležitostem jsou utvářeny mnoha vzájemně se prolínajícími faktory;
89. zdůrazňuje, že různé iniciativy a režimy financování EU musí být koncipovány a prováděny intersekcionálně, přičemž je třeba řešit četné a překrývající se překážky, kterým ženy čelí, a zajistit, aby žádná podnikatelka nebyla vyloučena nebo ponechána bez odpovídající podpory;
90. zdůrazňuje, že je důležité mobilizovat všechny aktéry ve finančním systému, aby se zlepšil přístup žen k financování, a za tímto účelem vybízí k vytvoření evropské charty pro rovný přístup k financování;
91. opakuje, že je třeba, aby EU přijala komplexní a integrovanou strategii pro podnikání žen ve venkovských a ostrovních oblastech a nejvzdálenějších regionech, která stanoví jasné a měřitelné cíle a koordinovaná opatření v různých nástrojích financování EU; požaduje, aby byly této strategii přiděleny zvláštní, stabilní a odpovídající finanční zdroje, specializované mechanismy financování přizpůsobené zvláštnostem těchto území s cílem zajistit rovný přístup, podpořit inovace a digitalizaci a posílit hospodářskou, sociální a územní soudržnost EU a zajistit odpovídající podporu ze strany členských států;
92. zdůrazňuje přínos iniciativy LEADER a komunitně vedeného místního rozvoje k rovnosti žen a mužů a posílení místní úrovně; vyzývá k zachování a posílení těchto přístupů a vyčlenění prostředků se zjednodušeným přístupem pro iniciativy vedené ženami;
93. vyzývá EU a členské státy, aby bojovaly proti obchodování se ženami a nucené prostituci pomocí komplexní strategie, která zahrnuje prevenci, účinné trestní stíhání, přeshraniční spolupráci a pomoc a ochranu obětí; zdůrazňuje, že ženy musí mít možnost samy rozhodovat o tom, jakou práci budou vykonávat;

◦

◦ ◦

94. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.